

Петро НАГОРНИЙ,
аспірант Пенітенціарної Академії України
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1310-3570>

DOI: <https://doi.org/10.32620/pls.2025.8.27>

ПРАВО УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА БЕЗПЕКУ (ПРАВО НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ) ТА ОБОВ'ЯЗОК ДЕРЖАВИ ПО ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: У тезах наукової доповіді досліджується право учасників кримінального провадження на безпеку як складова їх процесуального статусу та як форма реалізації позитивних зобов'язань держави у сфері захисту прав людини. Обґрунтовується положення, відповідно до якого право на забезпечення безпеки має не лише галузевий, а й конституційний характер, впливаючи зі змісту ст. 3 Конституції України та засади верховенства права, закріпленої у кримінальному процесуальному законодавстві. Особлива увага приділяється аналізу нормативних засад інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, його багатогранній природі як суб'єктивного процесуального права, різновиду кримінальної процесуальної діяльності та системи спеціальних заходів.

Актуальність дослідження посилюється умовами збройної агресії проти України та дії правового режиму воєнного стану, що зумовлює підвищені ризики для осіб, залучених до кримінального судочинства. У цьому контексті розкривається обов'язок держави забезпечити ефективний захист життя, здоров'я, житла та майна учасників кримінального провадження незалежно від складності безпекової ситуації. Значну увагу приділено практиці Європейського суду з прав людини, яка розглядається як важливе джерело тлумачення змісту права на безпеку та критеріїв належного виконання державою своїх позитивних зобов'язань. Формулюються висновки щодо необхідності вдосконалення законодавчого регулювання та посилення гарантій реалізації права на безпеку у кримінальному провадженні.

Ключові слова: кримінальне провадження; право на безпеку; учасники кримінального провадження; позитивні зобов'язання держави; заходи забезпечення безпеки; воєнний стан; практика ЄСПЛ.

Кримінальне провадження в правовій, демократичній державі має здійснюватися на засадах верховенства права, юридичної визначеності та поваги до прав і свобод людини. Дотримання цих принципів є необхідною умовою належного виконання завдань кримінального судочинства, запобігання свавілля з боку державних органів і забезпечення ефективного доступу кожного до правосуддя. У цьому контексті особливого значення набуває належне забезпечення прав і свобод учасників кримінального провадження. Одним з таких прав, на думку автора, є право особи на безпеку та її забезпечення під час кримінального провадження.

Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, можна характеризувати по-різному і як цей інститут кримінального процесуального права, і як окремий різновид кримінальної процесуальної діяльності, і як окреме право її учасника, і як певну систему заходів безпеки можна. Тож важливість цієї складової кримінального провадження можна

обґрунтувати тим, що вона традиційно розглядається як одна з ключових гарантій реалізації їх процесуальних прав і законних інтересів, а також як необхідна умова належного відправлення правосуддя. Нормативне закріплення цього інституту в кримінальному процесуальному законодавстві України та спеціальному законі «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» свідчить про системний характер правового регулювання відповідних відносин і про особливу роль держави у захисті життєво важливих благ таких осіб.

Водночас варто зауважити, що актуальність зазначеної проблематики істотно зросла в умовах збройної агресії проти України та дії правового режиму воєнного стану, що супроводжується посиленням ризиків і загроз для учасників кримінального провадження. За таких умов особливої уваги набуває питання дієвості та ефективності реалізації права на безпеку особи-учасника кримінального провадження уповноваженими державними органами та їх

посадовими особами. Комплексний науковий аналіз цього права як суб'єктивного процесуального права, як діяльності відповідних суб'єктів і як інституту кримінального процесуального права є необхідним. Це необхідно для вдосконалення правового регулювання та підвищення ефективності кримінального судочинства в сучасних умовах з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя.

У цьому зв'язку особливої уваги потребує аналіз процесуального статусу (прав, обов'язків та відповідальності) суб'єктів, як тих до яких застосовуються заходи забезпечення безпеки, так і тих, які безпосередньо реалізують заходи забезпечення безпеки. Саме від належного правового регулювання та практичної реалізації цих елементів залежить ефективність захисту учасників кримінального провадження і, зрештою, спроможність держави гарантувати справедливе правосуддя в сучасних, у тому числі воєнних, умовах.

З приводу теми наукового дослідження, то насамперед відмітимо, що автор, виходячи з ґрунтуючись на аналізі ст. 3 Конституції України, а також ст. 8 КПК України, висловлює точку зору, що учасники кримінального провадження, перелічені у § 3-5 гл. 3 КПК України, а також додатково вказані у ст. 2 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», серед інших базових прав як окрема правова можливість користуються правом на забезпечення безпеки. Вказані положення ст. 3 Конституції України, а також ст. 8 КПК України виступають його юридичною основою.

Така позиція відстоюється й іншими науковцями. Приміром вказується, що право на безпеку особи є базовим, фундаментальним стосовно всієї системи особистих прав особи і у такій якості виступає основою цієї системи [1, с. 8-9]. О.О. Гриньків, А.О. Ляш, М. Копетюк, досліджуючи питання особливості забезпечення безпеки осіб у кримінальному провадженні, пропонують доповнити ст. 59 Конституції України положенням, що кожен має право на забезпечення безпеки в разі наявності реальної загрози їхньому життю, здоров'ю чи майну [2, с. 200; 3, с. 128;]. Вважаємо, що як продовження та поглиблення змісту ст. 3 Основного Закону України ця пропозиція є цілком обґрунтованою. Тому юридичний рівень закріплення цього права можна характеризувати як конституційний, а не виключно галузевий, зокрема сфери кримінального процесу. На підтвердження цього висновку наведемо позицію П.С. Михайлов, який слушно вказує, що право на безпеку учасників кримінального провадження слід розглядати як одне із найважливіших конституційних прав людини, що базується на нормах Основного Закону [4, с. 409]. І ця точка зору автором цілком підтримується.

Науковці, котрі безпосередньо досліджують питання забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, також звертають увагу на те, що особи, яких визначено

ст. 2 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», мають право на забезпечення безпеки [5, с. 37–41; 6, с. 250; 7, с. 10]. Тож вважаємо, що позиція стосовно віднесення до переліку процесуальних правомочностей окремих учасників кримінального провадження права на безпеку (права на забезпечення безпеки) має своє як теоретичне, так і правове своє обґрунтування. Тому варто вести мову про до процесуальних прав окремих учасників кримінального провадження права на безпеку (права на забезпечення безпеки) у вигляді можливості особи здійснювати певні дії на захист своєї безпеки або вимагати вчинення таких дій від інших осіб.

Але поряд із наведеними вище міркуваннями варто зауважити, що право учасника кримінального провадження на забезпечення безпеки, з огляду на об'єкти захисту досліджуваного інституту кримінального процесуального права (захист життя, житла, здоров'я та майна цих осіб від протиправних посягань з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя), має своє підґрунтя не лише у формі проголошення державою певних правових вимог щодо визнання безпеки людини як найвищої соціальної цінності.

Як видається, слід вести мову про те, що для особи – учасника кримінального судочинства – безпека під час кримінального провадження забезпечується шляхом захисту її життя, здоров'я, честі, гідності, житла та майна, а також невтручання в її особисте й сімейне життя. З огляду на їх правову природу та форму закріплення ці правові домагання учасників кримінального провадження доцільно розглядати в контексті зобов'язань України за міжнародно-правовими договорами у сфері прав людини.

Зокрема, ідеться про Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та протоколи до неї. Аналіз практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) свідчить, що зазначені права розглядаються ним як елемент прав людини в контексті позитивних зобов'язань держави за статтями 2, 3 та 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також Першого протоколу до неї.

Так, ЄСПЛ у рішенні по справі Осман проти Сполученого Королівства (1998), формулюючи доктрину позитивного обов'язку держави щодо захисту життя, зазначив, що ст. 2 зобов'язує державу не тільки утримуватися від умисного та незаконного позбавлення життя, але й вживати належних заходів для захисту життя осіб, які перебувають у його юрисдикції, таким чином, ст. 2 Конвенції може також мати на увазі в певних чітко визначених обставинах позитивне зобов'язання влади вживати превентивних оперативних заходів для захисту особи, чие життя перебуває під загрозою злочинних дій іншої особи [8, п. 115]. І ситуація виникнення загрози життю і здоров'ю особи через її участь у кримінальному судочинстві покладає на державу обов'язок вжити відповідних заходів безпеки для захисту такої особи. Тобто цей

підхід є безпосередньо таким, що стосується ситуації оцінки дій (або бездіяльності) органів досудового розслідування у справах щодо застосування заходів безпеки. Зокрема у справі «Горовенки та Бугара проти України» (заяви №№ 36146/05 та 42418/05) ЄСПЛ вважає, що обов'язок держави гарантувати право на життя повинен вважатися таким, що включає вжиття розумних заходів для забезпечення безпеки осіб [9, п. 34]. Відповідно обов'язку держави кореспондує право такої особи вимагати належного та відповідного характеру загрози захисту. Тобто мова йде про право на забезпечення безпеки.

У справі «Махмут Кая проти Туреччини» (заява № 22535/93) ЄСПЛ наголосив, що хоча не кожен ризик для життя, про який заявляє особа, може покласти на державу обов'язок за Конвенцією про вжиття оперативних заходів для запобігання реалізації цього ризику. Але таке позитивне зобов'язання безумовно виникає якщо влада знала або мала знати на момент виникнення реального та безпосереднього ризику для життя особи або осіб з боку злочинних дій третьої сторони і що вони не вжили розумні заходів у межах своїх повноважень для запобігання ризику. У своєму рішенні ЄСПЛ дійшов висновку, що в обставинах цієї справи влада не вжила розумних заходів, доступних їм для запобігання реальній та безпосередній загрозі життю особи і таким чином, було порушення статті 2 Конвенції [10, п. 85-100]. держава несе відповідальність не лише за пряме позбавлення життя, а й за неефективність системи захисту, якщо вона не здатна запобігти передбачуваним загрозам. Цей підхід дозволяє розглядати недосконалість механізмів забезпечення безпеки як потенційне порушення статті 2 Конвенції.

Схожу позицію було висловлено ЄСПЛ у справі «Р.Р. та інші проти Угорщини» (заява № 19400/11). Так ЄСПЛ Суд зазначає, що статті 2 зобов'язує державу вживати належних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під його юрисдикцією, а також має на увазі у певних чітко визначених обставинах позитивне зобов'язання влади вживати превентивних оперативних заходів для захисту особи, чиє життя перебуває під загрозою з боку злочинних дій іншої особи. І на думку Суду, можна стверджувати про те, що влада порушила своє позитивне зобов'язання захищати право на життя в контексті вищезгаданого обов'язку запобігати та припиняти злочини проти особи, якщо вона упевненістю встановити, що влада знала або повинна була знати на момент виникнення реального та безпосереднього ризику для життя ідентифікованої особи або осіб з боку злочинних дій, які, за розумною оцінкою, могли б запобігти цьому ризику [11, п. 28-29].

Особливу актуальність у воєнний період для реалізації обов'язків держави з захисту життя особи має справа «Аль-скейні та інші проти Сполученого Королівства» (Заява № 55721/07). У цій справі ЄСПЛ підтвердив, що у випадках, коли смерть, яка підлягає розслідуванню відповідно до статті 2, відбувається в умовах загального насильства, збройного конфлікту або

повстанського руху, на шляху слідчих можуть виникати перешкоди, і, конкретні обмеження затримці розслідування, але тим не менш, зобов'язання за ст.2 захищати життя передбачає, що навіть у складних умовах безпеки повинні бути зроблені всі розумні кроки для забезпечення ефективного незалежного розслідування передбачуваних порушень права на життя [12, п. 164]. З цього можна зробити висновок, що позитивні зобов'язання держави можуть поширюватися і на ситуації підвищеного рівня небезпеки, включаючи збройні конфлікти. Тож введення правового режиму воєнного стану або посилення на нього як перешкоду у виконанні обов'язків державними органами саме по собі не звільняє державу від обов'язку забезпечити безпеку осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, наприклад, співпрацюючи з системою правосуддя.

Щодо таких об'єктів захисту, які визначено у ст. 1 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» як житло та майно відповідних осіб, то цілком обґрунтованим є припущення, що ці об'єкти підпадають під дію Протоколу № 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Адже і поняття «майно» і поняття «житло» є видовими проявами такої категорії цивільного права як «річ» (ст. 179, 181, 190, 379 ЦК України), а речі, як відомо, є об'єктом права власності (ст. 316 ЦК України). У цьому контексті відмічається, що зобов'язання поважати право власності згідно зі статтею 1 Протоколу № 1 включають як негативні, так і позитивні зобов'язання, де у контексті статті 1 Протоколу № 1 ці позитивні зобов'язання можуть вимагати від держави вживання заходів, необхідних для захисту права власності [13, с. 41].

Більш того, фахівці додатково зауважують, що коли втручання у право на мирне володіння «майном» вчинене приватною особою, для держави виникає позитивне зобов'язання забезпечити у своїй національній правовій системі, щоб майнові права були достатньо захищені законом і щоб існували адекватні засоби правового захисту, за допомогою яких жертва втручання може відстояти свої права [13, с. 44].

Прикладом тлумачення змісту такого позитивного об'язку можна вважати рішення ЄСПЛ у справі «Каневська проти України» (Заява № 73944/11). Так ЄСПЛ зауважив, що держава несе позитивне зобов'язання вживати необхідних заходів для захисту права власності, особливо в тих випадках, коли існує прямий зв'язок між заходами, які заявник може законно очікувати від влади, та її або її фактичним користуванням майном. Це позитивне зобов'язання спрямоване на забезпечення достатнього захисту прав власності законом та надання адекватних засобів правового захисту, за допомогою яких постраждала сторона може домагатися захисту своїх прав, у тому числі, у разі потреби, шляхом вимоги відшкодування збитків щодо будь-яких понесених втрат [14, п. 45].

Тож в рамках інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, яким через їх участь у ньому загрожує небезпека

зокрема їхньому житлу та майну, держава повинна забезпечити відповідний захист. І це виступає як її обов'язок. І тому ці особи в такому разі мають право на забезпечення безпеки в частині захисту у їх майна та житла. Тому погодимося з Б.М. Качмар, який робить висновок, що закріпленні в Законі заходи, спрямовані на захист майна учасника кримінального провадження від посягань, мають гарантувати не тільки його збереження у фізичному вигляді, але й захищати майнові права людини, які не завжди мають матеріальний вираз (наприклад, корпоративні права) [7, с. 10].

Таким чином, практика ЄСПЛ дозволяє сформулювати такі висновки:

1. інститут забезпечення безпеки учасників кримінального провадження є формою та способом реалізації позитивних зобов'язань держави щодо захисту фундаментальних прав і свобод особи (життя, здоров'я, житла та власності) у сфері кримінального судочинства;

2. під час кримінального провадження реалізація норм інституту забезпечення безпеки учасників кримінального провадження відбувається у формі покладення на державу перед особою – учасником такого провадження – обов'язку забезпечити безпеку її прав і свобод, а також їх захист від протиправних посягань у зв'язку з такою участю в розслідуванні та судовому розгляді кримінальних правопорушень;

3. складовою процесуального статусу особи – учасника кримінального провадження – є її суб'єктивне право – право на безпеку (право на забезпечення безпеки);

4. неефективність або невиконання державою її обов'язку щодо захисту прав і свобод особи (життя, житла, здоров'я та майна) потенційно створює підстави для міжнародно-правової відповідальності держави;

5. оголошення в країні воєнного стану саме по собі не звільняє державу від обов'язку забезпечувати безпеку осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а в умовах його дії на органи, що забезпечують безпеку, покладається обов'язок ужити всіх передбачених законом заходів для ефективного захисту прав і свобод осіб від будь-яких посягань на них шляхом застосування відповідних заходів забезпечення безпеки.

Належна реалізація на практиці цих теоретико-методологічних висновків є запорукою забезпечення права особи на безпеку у кримінальному провадженні.

У контексті нашого дослідження варто підтримати позицію О.О. Гриньків, А. О. Ляш, М. Копетюк з приводу того, що потрібно доповненню ст. 59 Конституції України положенням, що кожен має право на забезпечення безпеки в разі наявності реальної загрози їхньому життю, здоров'ю чи майну [1, с. 200; 2, с. 128]. До речі, науковці, характеризуючи зв'язок норм Основного Закону України та галузевого законодавства, зокрема кримінального процесуального, зауважують, що «Конституція України встановлює концептуальні положення кримінального провадження, закріплює його

засади» [15, с. 17]. Тож позиція О.О. Гриньків, А.О. Ляш, М. Копетюк може бути поглиблена за рахунок того, що до гл 2 «Засади кримінального провадження» КПК України вважаємо за доцільне додати статтю 8-1 «Право на забезпечення безпеки учасників кримінального провадження» наступного змісту:

«Кожен має право на забезпечення безпеки в разі участі у діяльності з виявлення, попередження, припинення, розкриття або розслідування, а також судового розгляду кримінальних правопорушень.

Кожен має право захищати усіма засобами, що не заборонені законом, своє життя, житло, здоров'я та майно від протиправних посягань в разі наявності реальної загрози.

Під час кримінального провадження суд, слідчий суддя, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий, інші службові особи органів державної влади зобов'язані вживати усіх можливих заходів на захист життя, житла, здоров'я та майна осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, від протиправних посягань. В разі необхідності такий захист надається членам сімей та близьким родичам осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Держава несе відповідальність перед особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві, за захист їх життя, житла, здоров'я та майна від протиправних посягань».

Вважаємо, що такий крок не тільки посилить рівень правової регламентації права на забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, а й забезпечить юридичний зв'язок між ст. 3 та низкою інших статей Конституції України, КПК України, а також спеціальним Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

Вважаємо, що такий крок не лише посилить правової регламентації права на забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, а й забезпечить юридичний зв'язок між ст. 3 та низкою інших статей Конституції України, 8 КПК України, а також спеціальним Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

Бібліографічні посилання

1. Дубенко О. І. Адміністративно-правовий механізм забезпечення безпеки особи: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2009. 18 с.
2. Гриньків О. О., Ляш А. О. Заходи забезпечення безпеки у кримінальному судочинстві : монографія. Тернопіль: Астон, 2012. 260 с.
3. Копетюк М. Особливості забезпечення безпеки осіб у досудовому кримінальному провадженні. Історико-правовий часопис. 2013. № 2. С. 126–131.
4. Михайлов П. С. Безпека учасників кримінального провадження як правове поняття Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2022. Серія ПРАВО. Випуск 69. С. 408–411.
5. Котова В. В. Спеціальні правила забезпечення безпеки осіб, які виконують

спеціальне завдання. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 4. С. 37–41.

6. Крамаренко Ю. М. Шляхи вдосконалення процесуального забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Вісник Запорізького юридичного інституту. Запоріжжя, 2004. № 2. С. 245–252.

7. Качмар Б. М. Механізм забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (кримінальний процесуальний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 20 с.

8. Osman V. the United Kingdom (87/1997/871/1083), European Court of Human Rights, 28 October 1998. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-58257%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-58257%22]}) (дата звернення 28.09.2025).

9. Горovenki та Bugara проти України (Заяви №№ 36146/05 та 42418/05), Європейський Суд з Прав Людини, 12 січня 2012 року. URL: https://court.gov.ua/userfiles/file/court.gov.ua_sud_5010/Konvenciya_z_prav/st_2/GOROVENKY_BUGAR_A.pdf (дата звернення 28.09.2025).

10. Mahmut Kaya v. Turkey (2000), European Court of Human Rights, 28 March 2000. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-58523%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-58523%22]}) (дата звернення 28.09.2025).

11. R.R. and Others v. Hungary (Application no. 19400/11), European Court of Human Rights, 4 December 2012. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-115019%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-115019%22]}) (дата звернення 28.09.2025).

12. Al-Skeini and Others v. the United Kingdom (2011) European Court of Human Rights, 7 July 2011. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-105606%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-105606%22]}) (дата звернення 28.09.2025).

13. Посібник зі статті 1 Протоколу № 1 Європейської конвенції з прав людини : Захист власності (оновлення: 28.02.2023). URL: <https://rm.coe.int/guide-articte-1-echr-ukrainian/1680ae370c> (дата звернення 28.09.2025).

14. Каневська проти України (Заява № 73944/11), Європейський суд з прав людини від 19.11.2020. [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-206721%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-206721%22]}) (дата звернення 28.09.2025).

15. Основи кримінального процесу : навч. посіб. / О. В. Пчеліна, Т. Г. Фоміна, В. В. Романюк, Г. І. Глобенко ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2023. 132 с.

P. Nahorny

The right of participants in criminal proceedings to security (the right to provide security) and the obligation of the state to implement it in conditions of martial law.

Abstract: The theses of the scientific report examine the right of participants in criminal proceedings to security as a component of their procedural status and as a form of implementation of the positive obligations of the state in the field of human rights protection. The provision is substantiated, according to which the right to security is not only sectoral, but also constitutional in nature, arising from the content of Article 3 of the Constitution of Ukraine and the principle of the rule of law enshrined in criminal procedural legislation. Special attention is paid to the analysis of the normative principles of the institution of ensuring the security of participants in criminal proceedings, its multifaceted nature as a subjective procedural right, a type of criminal procedural activity and a system of special measures.

The relevance of the study is enhanced by the conditions of armed aggression against Ukraine and the action of the legal regime of martial law, which entails increased risks for persons involved in criminal proceedings. In this context, the state's obligation to ensure effective protection of life, health, housing and property of participants in criminal proceedings is revealed, regardless of the complexity of the security situation. Considerable attention is paid to the practice of the European Court of Human Rights, which is considered an important source of interpretation of the content of the right to security and the criteria for the proper implementation of its positive obligations by the state. Conclusions are formulated regarding the need to improve legislative regulation and strengthen guarantees for the implementation of the right to security in criminal proceedings.

Keywords: criminal proceedings; right to security; participants in criminal proceedings; positive obligations of the state; security measures; martial law; ECHR practice.

Зразок для цитування:

Нагорний П. Право учасників кримінального провадження на безпеку (право на забезпечення безпеки) та обов'язок держави по його реалізації в умовах воєнного стану. Пропліє права та безпеки, 2025. №8. С. 127-131. DOI: <https://doi.org/10.32620/pls.2025.8.27>.